

Sammanfattning från gruppdiskussioner workshop ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering

**Detta är en sammanfattning av det som framkom på workshopen
18/8**

Prioriterade samhällsplaneringsfrågor som kräver ökad samverkan

I gruppernas diskussioner återkom behovet av stärkt samverkan kring samhällsplaneringsfrågor som spänner över flera sektorer, geografier och aktörers rådgivning. Infrastruktur, kollektivtrafik, energi, bostadsplanering, demografi, klimatanpassning, grön och blå infrastruktur, biologisk mångfald, livsmedels- och vattenförsörjning lyftes av flera grupper som områden där samordning är viktig på kort och medellång sikt.

Flera grupper betonade också att samhällsplanering behöver ses i ett bredare regionalt sammanhang. Kulturmiljö, kulturell infrastruktur, gestaltad livsmiljö, platsutveckling, social hållbarhet, folkhälsa, arbetsmarknad, näringsliv, akademi och innovation nämndes som perspektiv som behöver kopplas tydligare till den fysiska planeringen. Diskussionerna pekade därmed på behovet av att synliggöra både ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska samband i planeringsarbetet.

Ett återkommande tema var behovet av gemensamma bilder av nuläge, målbild och geografiska samband. Flera inspel berörde strukturbild, gemensam agenda, rumslighet, planeringshorisont och gemensamma prioriteringar. Sammantaget visar diskussionerna att samverkan behöver bidra till en tydligare förståelse av hur olika planeringsfrågor hänger ihop och var gemensamt agerande ger störst nytta.

Identifierade flaskhalsar och utmaningar i dagens samverkan

En tydlig återkommande utmaning handlar om roller, ansvar, mandat och förväntningar. Flera grupper beskrev att det finns många aktörer och forum, men att det inte alltid är tydligt hur dessa ska kopplas till gemensamt arbete och genomförande. Det lyftes också att samverkan behöver gå från informationsutbyte till mer samordnade arbetssätt.

En annan återkommande fråga var relationen mellan regional riktning och lokala förutsättningar. Grupperna lyfte bland annat lokal relevans, kommunal mottagarkapacitet, olika geografiska förutsättningar, administrativa gränser och skillnader mellan tätort och glesbygd. Det framkom även att olika aktörer kan ha skilda tidsperspektiv, logiker och verklighetsbilder, vilket påverkar möjligheten att prioritera och agera gemensamt.

Resurser var ett ytterligare återkommande tema. Tid, finansiering, kompetens, bemanning och processledning nämndes som förutsättningar för att samverkan ska kunna omsättas i praktiskt arbete. Flera grupper lyfte även behov av kontinuitet, tydligare ansvarsfördelning och bättre koppling mellan strategisk nivå och genomförandenivå.

Forum, insatser och aktiviteter som kan stärka genomförandekraften

Grupperna lyfte behovet av forum och arbetsformer som stödjer gemensam problemformulering, informationsdelning och koordinering av pågående arbete. Flera inspel handlade om att kartlägga befintliga forum, använda och utveckla redan etablerade samverkansytter samt skapa tydligare kopplingar mellan olika sakfrågor och aktörer.

Gemensamma kunskapsunderlag och visuella planeringsstöd återkom i flera diskussioner. Exempel som nämndes var scenarier, kartläggningar, strukturbild, digital tvilling, gemensam modell, planeringsunderlag, nulägesbild och målbild. Sådana underlag kan bidra till att synliggöra samband mellan exempelvis infrastruktur, energi, klimatanpassning, biologisk mångfald, kulturmiljö, fysisk planering och regional utveckling.

Bland de mer operativa förslagen fanns riktade utlysningar, utvecklingsprojekt, överenskommelser, projekt med låg tröskel till genomförande, goda exempel, kunskapsresor, mötesytter och former för att dela kompetens mellan kommuner, kommunalförbund, region, länsstyrelse och andra aktörer. Återkommande var att aktiviteterna behöver koppla samman kunskap, prioriteringar, mandat, resurser och ansvar.

Återkoppling på organisation och fortsatt samverkan

I återkopplingen på organisationsförslaget betonades behovet av tydlighet, men också av att undvika en alltför tung eller komplex struktur. Flera grupper lyfte chefsgrupp, styrgrupp eller arbetsgrupp som möjliga delar av en organisation, samtidigt som det återkommande framhölls att arbetet bör bygga vidare på befintliga strukturer, nätverk och etablerade samverkansarenor.

Grupperna lyfte att en fungerande samverkansstruktur behöver tydliga mandat, resurser, ansvar och förväntningar. Det framkom också behov av att synliggöra kommunernas perspektiv, involvera flera nivåer där det är relevant och skapa kopplingar mellan strategiska beslut och praktiskt genomförande. Samtidigt betonades vikten av att processen inte blir så omfattande att den hämmar handlingskraften.

VGR:s roll diskuterades både i relation till behovet av regional riktning och till frågan om vilken aktör som är bäst lämpad att leda olika delar av arbetet. Flera inspel pekade på betydelsen av både formella beslut och informella relationer, liksom på vikten av att involvera kommuner, kommunalförbund,

länsstyrelse, akademi, näringsliv och civilsamhälle på ett ändamålsenligt sätt.

Sammanfattningsvis pekar gruppdiskussionerna på behovet av en fortsatt process som kombinerar gemensam målbild, gemensam nulägesbild, tydliga prioriteringar och praktiska former för genomförande. En viktig utgångspunkt är att samverkan behöver vara tillräckligt strukturerad för att ge riktning, men samtidigt tillräckligt flexibel för att kunna anpassas till olika lokala och regionala förutsättningar.

Här är menti-molnet appropå frågan, vad ser du mest fram emot att jobba vidare med:

